

## SZERKESZTŐI IRODA:

Miklóspáczka 21. szám. (Postapénz) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

## AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva  
Egy évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.  
Húsvétra 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnep napokon.

Kéziratok nem adnak vissza.

## ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

## KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Belvárosi-utca 38. szám.

## HIRDETESI DÍJAK

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyászok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

## Nyilvántartási díjak

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

## Az „Ellenzék” perselye.

(1886. április óta.)

## Az erdélyi Kulturregyletnek:

## Filléres gyűjtés:

Lajos Lajosné urasszony 4 frt — kr.  
Ottó Ottóné urasszony 4 frt — kr.  
Károlyi úti úrnő Kolozsvár 4 frt — kr.

Összeg: 12 frt — kr.

Ehez adva az eddigi kimutatást. 4725 frt 06 kr.

Együtt: 4737 frt 06 kr.

## Kutyabagosa.

I.

Ez a jelző a legjobban talál arra, amiről szólni akarunk. Kolozsvár város törvényhatóságáról van szó. Törvényhatósági bizottságáról. Arról a városról, melyet valaki elkeresztelt magyar „Athenének” meg „egyetem” városnak. Nevezik ezt a várost az „erdélyi részék” fővárosának; hívják meg az erdélyi magyarság „kulturalis központjának” s isten tudja, még mi mindennek. Egyszóval Kolozsvár városa vezérszerepet követel magának és országgyűlésben, hivalkodik azzal, hogy hatáskörének hullámgyűrűzete elér M.-Vásárhelyig, Brassóig, Dévágig és a Királyhágóig.

Hát bizony maradjunk csak Kutyabagosa. Vagy még jobb lesz: Pipócánál. Az a szellem, az a szellemi lélek, az a felfogás, ami ebben a magyar Athenében igen sok dolog tekintetében nyilatkozik, csak Kutyabagosa és Pipócás hírnevéhez méltó, de nem egy Kolozsvárhoz.

Sokan emlékezhetnek még arra, hogy midőn a városi képviselőtestület a vízvezeték építésének kérdésénaprendre került, egy csomó városatyá vagy kifakadt a haszontalan pénz-pazarlás ellen. Egy ízben isten segítségével a bölcs többség le is szavazta. Minek is az a hiábavaló költségek Kolozsvár polgárságának? Aki vizet akar inni, ott a Szamos, menjen nekiségük abból, ha tetszik: akár hasra fektüve. Vagy vegyen magának házata Szamos mellett. Utazók fulasztó portengere, nyílt utcái csatornák dögeletes büze, közterek ronda piszka, egészséges ivó- és főzővíz, ipari célokra használható vízbőség, utcák öntözése, tűzbiztonsági érdek, köztisztasági követelmények, — mindez a tekintet, szükséglet és érdek, mely volt a bölcs városatyák többsége előtt.

II. József császár, mint a monda

tartja, azt a privilegiumot adta Oláhfalunak, hogy törspontot nem kötelesek kiállítani, minek utána akinek nincs lova, szekere: az járjon gyalog. Némely kolozsvári városatyák is úgy gondolkodtak a vízvezeték kérdésében, hogy a kinek nincs a háza a Szamos mellett, hát igyék esővizet, ha van, fürdójék harmatban, ha van, és főzzön hó-lével, — ha van.

Szerencsére, a vízvezeték lassan-lassan mégis csak létrejön. Akkor valószínűleg úgy lesznek az illető városatyák ezzel is, mint volt ezelőtt 10—15 évvel a járdával az a czentumpater, aki roppant mérgesen szidta az „osztoba” pénzparászt, amit a város a gránitjárdára fordít, de amikor az ő utcájára került a sor, mikor az ő háza előtt kellett járdát készíteni: torka szakadtából éljenzt az indítványra.

Az amit a város törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén a kolozsvári „országos nemzeti színház” subvenciójával elküvetett, élénken emlékeztet erre a vízvezeteki skandalumra és — Kutyabagosa.

Alább olvasható a tudósítás arról, hogy miről volt szó. Szó volt arról, hogy Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága, mint ezt évtizedek óta tette, részesítse a legelső állandó magyar színházat a városi közpénztárból bár évi 1500 frttal. És a városatyák többsége bölcsen, észlelően és főleg gavalérosan megtagadta e csekély szubvenciót.

Igaz, hogy 1000 frtot megszavazott a bizottság többsége — az alapgyarapítására. Amde a vak is láthatja, hogy ez nem a színház segélyezése.

Kérte-e valaki az alapgyarapítást?

Nem kérte egy árva lélek sem. Sem az intendáns, sem a választmány, sem a kormány, sem a közvélemény. Van-e értelme az alapgyarapításnak? Nincs.

A kolozsvári színháznak volt évekkel ezelőtt, mondják, valami 80 ezer forintnyi alapja: Ezt a pénzt, a mult intendatúrának (helyes vagy helytelen gazdálkodással-e: nem tartozik ide) elköltötték a folyó kiadások fedezésére, miután az állami segélynél mindig sokkal többet költöttek. Ezt az elköltött alapot akarja a kormány helyre-pótolni s azért az országos pénztárból évenként 10 ezer forintot ad a kolozsvári színháznak, a folyó deficit fedezésére szánt 20 ezer frton felül.

Van-e értelme és célja ez alap helyreállításnak? Nincs! Ha a 80 ezer

forint 8 év múlva együtt lesz, annak az évi kamataja fel fog menni (mondjuk) egy ezer forintra.

Mit akar elérni e négy ezer forinttal a kormány? Hiszen a folyó deficit fedezésére 15 év óta nem volt elég évi 20 ezer forint, most sem elég; hát már most 8 év múlva elég lesz-e?

Ha olyan tökéletesen összevagyós volna szó, tessen azt: egy fél millió vagy egy egész millió, amelynek kamataiból valahá (10—20 vagy 50 év multán) fődőzni lehetne a kolozsvári színház összes deficitjét, ami a közönség műtényeinek emelkedésével és a vidéki városok színészeteinek fejlődésével bizonyára még emelkedni fog idővel: az ilyen tökélygyűjtést, az ilyen alapgyarapítást lehetne érteni.

De olyan tökélygyűjtésnek, olyan alapgyarapításnak, amilyent a belügy-minisztérium kontemplál, absolute nincs értelme.

És ilyen értelmetlen alapgyarapításához akar Kolozsvár törvényhatósága hozzájárulni? plane akkor, midőn annak az alapnak a helyreállítására már ugys vállalkozott az állam.

Tekintsük azonban a kérdést más szempontból; de erről egy második cikkben.

Erdélyi.

## Politikai hírek.

Kinos ügy a magyar parlamentben. A képviselőház tegnapi ülésén általános megröbbséget okozott Polonyi Géza és Komlósi képviselők által a nemzeti múzeumban elkövetett visszaélésekről szóló interpelláció. Arról volt szó, hogy Pulszky Ferenc múzeumi igazgató több műkinost eladott. A házban nem történt ugyan hivatalos czafo-lat, de magánúton s részint hírlapilag alap-talannak lett e hír kijelentve. Képviselői körökben azonban kinos feltűnést keltett ez ügy, s mindenki kíváncsian várja a miniszter választát, melyet az interpellációra adni fog.

Válság Franciaországban. Parlamenti körökben igen ellentétes nézetek uralkodnak arra nézve, hogy Freycinet vagy Ferry jelöltségének mennyiben van kilátása eredményre. E bizonytalanság valószínűleg el fog tartani a választás megtörténteig. Néhány képviselő ma az Elyséebe ment, hogy Grévyt felkérje, tartaná meg továbbra az elnöki méltóságot.

## Vadák Pulszky ellen.

Budapest, nov. 30.

A főváros különböző köreiben már napok óta sokat beszéltek bizonyos vissza-

élésekről, melyeknek állítólag a magyar nemzeti múzeumban és az országos képtárban nyomára jöttek. E híreket ma reggel több lap regisztrálta is s hozzátette, hogy ez ügyben Polonyi Géza képviselő interpellációt fog a közoktatási miniszterhez intézni.

Polonyi Géza ma csakugyan azon szándékkal jelent meg a házban, hogy az interpellációt megtegye. Az ülés elején azonban magánúton Trefort miniszter azon kérést intézte hozzá, halassza el interpellációját szombatra, mikorra a megindított vizsgálat teljesen be lesz fejezve s a miniszter azon helyzetben lesz, hogy nyomban felelhessen az interpellációra s a kimeit több felvilágosításokat adhassa ez ügyben. Polonyi engedett a teljesen indokolt kívánságnak s kész volt interpellációját szombatra halasztani.

Utóbb azonban Komlósi Ferenc ugyanez ügyben sürgős interpellációt jelentett be, minek folytán Polonyi sem halaszthatta el tovább interpellációját, melyre Trefort válaszolt, igérve, hogy az ügyet megvizsgálhatja, s aztán érdemleges választ ad.

Mikor a miniszter befejezte beszédét, Pulszky Károly országgyűlési képviselő és az országos képtár igazgatója az emelvényhez lépett és szót akart kérni. Barátai azonban köréje sereglettek s tanácsukra Pulszky Károly előlött szándékától.

Pulszky Ferenc, a múzeum igazgatója, az egész mai ülés alatt jelen volt a képviselőház folyosóján s ott hosszasan beszélgetett Trefort miniszterrel és számos képviselővel, s egy ízben nevetve mondá ez utóbbiaknak: Bolondok! Egy szó sem igaz!

Később Pulszky Ferenc Tisza miniszterrel beszélte a leghatározottabban felkérte, ne halasszák tovább sem a legszigorúbb vizsgálatot, sem a nyilatkozatot, mert a keringő hírek teljesen alaptalanok.

Ugyanez ügyben a következő nyilatkozatokat közlik az esti lapok:

A mai reggeli lapokban egy közlemény jelent meg, melyben a vezetés alatt álló érem- és régiségosztályról állítatik, hogy „kezelésében rendtelenségek nyomába jöttek”, hogy annak „kinosai meg vannak dicsmálva és értéketlen utánzatokkal kicserélve”, hogy az „elcsesztett ékszerek és aranyérmek külföldi műmárusokhoz kerültek” stb. Mindezen hírekre nézve határozottan kijelentem, hogy azok elejétől végig valótlanok, a miről mindenki naponként 9—1 óráig a magyar nemzeti múzeum érem- és régiségosztályában meggyőződhetik. Budapest, 1887. november 30. Dr. Hampel József, az érem- és régiség-osztály őre.

Ugyancsak Pulszky Károly az orsz. képviselő, mint az orsz. képtár igazgatója határozottan megczafolja, hogy a képtárban visszaélés követtetett volna el.

Az O. E. jelenti: A mai lapokban kö-

zölt ama szenzációs hír, mintha a nemzeti múzeum régiségtárának kinosai körül né-melyek eladattak vagy értéketlen másolatokkal kicseréltek volna: illetékes hely-ről vett értesülés szerint minden alapot nél-külöz. Ezen téves hír valószínűleg onnét eredt, hogy Pulszky Ferenc, a nemzeti mu-zeum igazgatója, ez év őszén, vagyoni hely-zetére való tekintettel, az ő magán tulajdonát képezett s általa még külföldi tartó-zkodása idején gyűjtött csupa olyan mű-tárgyakat, a melyeket a nemzeti mu-zeum nem gyűjt, melyek az igazgató la-kásán fel voltak állítva s melyeket min-denki, a ki csak nála megfordult, ismert — kénytelen volt eladni.

## A képviselőházból.

Budapest, nov. 30.

A ház mai ülésén az elnöki bejelenté-sek után a dohány jövedéki javaslat került tárgyalás alá.

Hegedűs Sándor tartotta meg zárbeszé-dét. Polemizál Helfyvel és Gulnerrel, kik-nek javaslatait nem fogadhatja. Majd sz-szehasonlításokat tesz hazánk és azon or-szágok között melyekben szintén monopoli-um van s kimutatni iparkodik, hogy nálunk sokkal több dohányt fogyasztanak, mint szivart.

Arra a vádra, hogy ez a javaslat bi-zonyos kémkedési rendszert létesítené, meg-felelt már a miniszter és még többen. De megjegyzi még azt is, hogy Franciaország-ban bevett szokás a följelentőnek díjat ad-ni és fennáll ez a szokás immár több mint hetven év óta, a nélkül, hogy bárkinek eszébe jutott volna ezen változtatni, vagy ezt erkölcsiellenes mondani. Az igazságot szolgálja — szerinte — nem erkölcsiellenes. Foglalkozik azzal a körülménnyel is, melyt kivált Gulner hozott fel, hogy t. i. a termelők folytonos zaklatásoknak, vexáci-óknak lesznek kitéve s bizonyos mértékig kuncsodálva ezt, mégis úgy véli, hogy az egyéni előnyökről le lehet és le kell mon-dani, mikor a haza érdekéről van szó. Több kifogásra, mely inkább a javaslat részleteit illeti, a részletes tárgyalás alkalmával fog megfelelni. — Ajánlja a javaslatot elfo-gadásra.

Helfy Ignác fentartja határozati ja-vaslátát. Sem az előadó, sem Wekerle ál-lamtitkár nem tudták abban a meggyőző-désben megingatni, hogy a függetlenségi párt javaslata a köznek, a hazának sokkal inkább hasznára volna, mint a többségé. Hosszasban boncolja az államtitkár be-szédét s kimutatja, hogy Wekerle igen köny-nyen dobálódzik a számokkal. A min. el-nökkel és az előadóval polemizálva kifejti, hogy az egyenes adóknak a közvetett adók-kal szemben megvan legalább az az előnyük, hogy őszinték. Wekerlelől azt állítja, hogy osztrák államtitkárnak szegődött, mikor azt mondta beszédében, hogy az (Helfy) jave-slata alapján csak tíz év múlva lehetne új javaslatot kidolgozni. Mert a szerződésék tíz évre lekötik ugyan az ország dohány-kereskedését, de nem a föld termelését. Nem fogadja el a kormány javaslatát, de ismételtelen ajánlja a magáét. (Helyeslés a baloldalon)

Gulner Gyula tartja ezután zárbeszédét.

## AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. december 1.

## Mit csinál a király.

— Visszaemlékezés a hadgyakorlatokra. —

Mikor az ősz beköszönt, vele egyszerre jönni járják a házi tűzhelyeknél, feleségök, gyermekeik körében nyugodtan eldélő, es. e k. tartalékosok” lakásait hivatalos, komoly képi emberek, a kik szó nélkül egy apró kék czédulát tesznek az asztalra, aztán sietnek egy házzal odább. Ez a kiosi-és papiros nagy szomorúságot hoz a családra. A menyegzőknek utána egy hétig se lehet a szavát hallani, s a mikor senki se látja, akkor sir legkeservesebben. Az apró-cseprő gyerekek meg, mikor látják az ap-jak levét, szomorú arccal, az anyjuk kö-nyes, kisírt szemét, naposszat elpittyeregnek s még akkor is peregnék le kövér arcukon az öreg könyök, mikor jóízűen majszolják az uszonna kenyéret.

Hát még a bucsu napján, akkor tá-mad csak nagy sírás-rívás. Mert biz az nem tréfadolog: két-három hétre újra felvenni a pushtát, borjút, s elmenni a sok farsággal járó nagy hadgyakorlatra: odahagyva család, foglalkozást. Nem is megy örömet egy tartalékos se a gyakorlatokra. Újra ka-tóná kell lennie, felöltöni a hetven fontos csaknappakot, az első kakaszióra talpon lenni s kimeni mértőfüldekre, hol futva, hol gyors léptekben haladva, megtámadni az el-lenséget, bozót közt, moosárban rohanna, kuszva előre s aztán akár győz, akár meg-erik, neki támad belőle baja. Ha győz, ül-dőzni, kergetni kell az ellenséget, hogy ki-kimányolják a kivívott előnyt; ha pedig megverik, akkor meg őt üldözik, kergetik, — így mindenképen „laufschrift” lesz a vé-

ge. Napról-napra óriási fáradság s a kurta pihenő, a rövid alvás kevés a nyugalomra, így hogy valóságos megváltás, mikor az utolsó napon a kúrós háromszor egymás-után elfújja a „pihen”-t. Nagyobb riadalom támad erre, mint egy megnyert tüközet után s hangosabb „éljen” vagy „hurrah”-kiáltás rázza meg a levegőt, mint mikor szurony-szegezve rohamra mennek. A siphák ma-gasra repülnek, kétszer-háromszor is egy-másután s mikor hazafelé masíroznak, úgy „kihúzza magát” a legfáradtabb is, mintha zenészióra defilírozna a vérmézőn.

De a sok fáradság mellett kellemes percek is vannak a szegény katonáknak. Mikor keserves fáradság után az ellenség kö-zelébe férköztök, seldurrogatva egy fél tu-ozat vak patrout, szuronysegezve, hurraht kiáltva rohan előre, s ekkor villámgyors paripán mellette terem király, s puskaro-pogáson tulhangzó erős hangon feléje ki-álja: „Jól van, nagyon jól van,” vagy pe-dig „Szepen megy fiúk!” — ki boldogabb akkor a szegény, egyoncsigázott katonánál?

A király pedig nem sajnálja a kato-nától a megérdemelt dícséretet, de a hibát se hallgatja el a magasrangú tiszt előtt, s megkorholja, ha az rászolgált. Mindent meg-lát és sasszemeivel, épügy a megdicsérni, mint a korholni valóit, s az itéletét, a vé-léménytől soha se hallgatja el. A királynak a hadgyakorlatokon való viselkedéséről ér-dekes részleteket mond el a Pr. melyből a következő jellemző adatokat ismertetjük.

A gyakorló teret a király pillanat alatt körünyargalja s a nélkül, hogy na-gyon kutatná, keresné, bámulatos gyors n megtalálja azt a helyet, honnan a kifej-lődött ütökötet legjobban megfigyelheti. Az-tán a király kezébe veszi a feléje nyújtott hatalmas távcsövet, s erre a jelle sokszor szára menő kérésére készen áll, hogy bár-mely pillanatban átkon-bokron keresztül

nyargalva, a király parancsszavára el kell vágatnia, hogy hirt hozzon a kifejldő üt-ököt egyes fázisáról.

Máskor meg sarkantyuba kapja lovát, s maga vágatit nyomában a fényes kíséret tel, oda, honnan az ágyudörj hallatszik, vagy a hol a felszálló sűrű porfelhő mu-tatja, hogy egymás felé vágatit lovascsa-patok készülnek az összecsapásra. Ilyenkor a király nem ismer akadályt, ős árko-kon ugrat keresztül, sűrű csorjában törtét-át s az utánna vágatit testőrlóvas hóféhr-paripája hol itt, hol amott tünik föl, majd az ágyuk mellett, majd a szabad mezőn a huszárok előtt, majd meg a tüzelő rajvona-lok sora elvágatitva; csak az imént látták a faluban, melyet a támadók ellen védelmez ez ezred, s már is az erdőben, vagy valamely dombon fehérlik a paripa fényes szőre, szóval a király mindenütt ott van, ahol a gyakorlat érdekesebb mozza-nata történik.

Mire az elővéd bevezető oszátározása véget ért s a csapatok felvonultak, a ki-rály ott terem, a hol előrehatolag a döntő összecsapás történik. A király mindig pon-tosan ismeri a gyakorlat feltételeit s már a felvonuláskor oszaltatlan bizottsággal kitalálja, hogy hol történik nagyobb ütök-zet, döntő összecsapás s e szerint választja meg a helyet, honnan majd az ütökötet vé-gig nézi. Ilyenkor a király gyakran leszáll a nyeregéből s példáját természetesen a ki-sérete is követi a valamennyien élénk fi-gyelemmel kísérik a csapatok mozdulatait s az egész gyakorlat menetét.

Néha a király, a ki gyakran éhgyo-morral megy ki a gyakorlatra, felhasználja az esetleges szüneteket s általában gyorsan megreggelizik. Csak néhány percig tart, míg a király a papirosban kihozott pár szelet sonkát egy darabka kétszerüsttel megessi s aztán egy korty sherryt iszik egy

piczike ezüst bilikomból. A következő pil-lanatban a király, gyalog vagy nyereg-ben, ismét kettőzött figyelemmel nézi a ha-dgyakorlatot.

Ha a király hosszabb ideig marad egy helyben, seregeseen tódulnak feléje a kívánc-si nézők, s gyakran tömött sorokban any-nyira körül fogják, hogy a kíséretét egé-szen elszakítják tőle. S a király nem tesz még itt se különbséget katoná és polgár között, egy cseppet se haragszik meg a to-longó kíváncsiakra, a kiknek suttogó mor-mogásától, fészkelődésétől gyakran a maga szavát se hallja. Barátságosan mosolyogva viszonzza az alázatos köszöntéseket, akár egyszerű parasztemyesséktől, vagy arisz-tokrata urnóltól származnak, mert hát ter-mészetesen itt is, mint mindenütt, a hol ki-váncsiak gyűlnek össze, a női nem van nagy többségben.

Sokszor felhasználják egyesek az ilyen kedvező alkalmat, hogy valami kérést vagy folyamodást a királyhoz juttassanak. Na-gyobbára parasztemberek, a kik valamelyik szomszéd faluban laknak, a folyamodók; ezek aztán szó nélkül térdre ereszkednek s könyörgő tekintettel nyújtják feléje a ma-gasra tartott irást. A király mindig elké-reti a folyamodást, s boldoggá tesz egy szegény embert.

A gyakorlat menetét azért mindig megfigyeli a király, s katonás köszöntéssel szokta kíséretének az itéletét elmondani. „A lovas támadás nagyon szép volt”, vagy „Az állás jól van megválasztva, a tüzéség itt kitűnően működött”, — vagy pedig: „Szepen fejlődött ki az ezred, a támadás pompásan volt intézve”, — ilyenformán szokott nyilatkozni, ha dícséréndőt talál. A hibát is rögtön meglátja, így Dévánál pl. ezeket mondta: „Ideje, hogy a lovas-űteg visszavonuljon, különben elzárják az utját.”

— Ha a védő megteszi kötelességét,

mondta a király Déván, akkor itt hiába-való minden támadás, s csakugyan, mikor az ellenség nagy tömegekkel megtámadta az állást, könnyű szerrel visszaverték. Lé-pésre vezényelve a dandárt tábornok ur, a tartalék elég jókor megérkezik, — így szólt az utolsó gyakorlati napon Déván, meg-sajnálva a nagyon elcsigázott, szaladó ka-tonákat is jól tudva, hogy ha lassub tem-póban haladnak, akkor is elég jókor érke-znek az ütöközetbe.

A honvédeknek nagyon sokszor dícsérte meg a király az idén is. „Ugy-e pompásak az én honvéd huszáraim?” — ezeket mon-dta a király Főthon a meghívott katonai attacheknak, mikor azok Henneberg altá-bornagy vezénylete alatt igen sikerült tá-madást intéztek. S a katonai attachek is valamennyien valóságos bámulattal beszél-tek a honvédhuszárokról.

A király minden alkalmat felhasznál, ha dícsérést talál, hogy buzdító, lelkesítő szavakkal elmondja véleményét.

Az utolsó gyakorló napon mindig ma-ga köré gyűjti a tiszteket és rövid szava-kal, de teljesen kimerítően elmondja itélet-tét az egész gyakorlatról. Rendesen sorra veszi a király az egyes fegyvernemeket, s megdícséri azokat, vagy a csapatokat, a parancsnokokat pedig nevéikön említi, s úgy mond pár dícsérő szót. De a kifog-solni, s korholni valókat se hallgatja el a ki-rály, bármily magas legyen a hibás rangja.

Mikor elmondta a király véleményét, akkor rendesen: Isten velünk uraim! szava-kal bucsúzik el a tisztektől, s az éljenz közönséget barátságosan köszöntve elvágat.

A hazatérő katonák pedig, kikkel na-piparancsban tudtják a király dícséretét, még esztendő múltán is büszkén emlegetik a dícsérő szavakat.

E.—

Tíz Kálmán miniszterelnök még egyszer reflektál a javaslat ellen a vita folyamán felhozottakra. Különösen azokat a vádakat iparkodik megdönteni, melyek a javaslat kiüthetetlen voltára vonatkoznak. Hozzátartozik, hogy a javaslat a csempészett csak korlátozni fogja, de megszüntetni nem; csakugy azért még a javaslat nem mondható kiüthetetlennek; mert ebből a szempontból a lopásra vonatkozólag hozott törvények is csak irott malaszt volna, hisz ime a törvények megvannak s azért lopás mindennap történik.

Ezután a javaslat általánosságban elfogadtatott.

## Eötvös Károly a kaposvári választásról.

Eötvös Károly a képviselőház tegnapi ülésén következő interpellációt intézte a kormányhoz a kaposvári választás ügyében:

Az interpellációnak nem nagy barátja és egész országgyűlések teltek el, hogy az interpellációnak alkotmányos és parlamentarizmus eszköze nem használta fel nézetei kifejezésére. Ugy ha most mégis betérjünk két interpellációt, ez azt jelenti, hogy a tárgy, mely őt arra kényszeríti, igen fontos.

Interpellációját, melyet az összes miniszteriumhoz intéz Széchenyi Pál gr. képviselő mandatumára és a kaposvári választásra és az ügy némely részleteire vonatkozik. Utal a kaposvári választás ellen beadott kérvényre, melyre a bíráló bizottság már ítéletet hozott. Ítéletében a megtámadott választás érvényességét kimondta.

Hogy a bíráló bizottságot minő indokok vezérelték abban, hogy a megtámadott választást érvényesnek kimondta, a felet őt nem mond véleményt, mert azt gondolja, hogy miután annak gyakorlati érvénye a fennálló gyakorlat értelmében nem lehet, a felett a képviselőház sem nyilvánított véleményt, hanem az az utasítás és az az utasítás közben, a melynek következtése volt a megtámadott választás igazolása, oly tényekre jött rá a bíráló bizottság, melyeket szó nélkül hagyni, a melyekről a házat külön is nem értesíteni teljes lehetetlenség, még pedig erkölcsi lehetetlenség.

A bíráló bizottság kisebbsége különvéleményt terjesztett a képviselőház elé, a különvélemény fel is olvastott, de nem hallotta senki, mert nem hallgatta senki. E különvéleményben oly dolgok soroltak fel, melyek speciális tárgyat képeznek az ő interpellációjának és a melyekből azt kell következtetnie, hogy maga a kormány vagy legalább a miniszteriumnak néhány tagja nem mulasztásokat követett el, melyeket elkövetni épen a választás érvényességénél fogva, nem volt szabad. Abban a különvéleményben, mely a képviselőház elé terjesztett, s a melybenki van fejte és indokolva, hogy a választásnál működött hivatalos közegek szabálytalanul jártak el, az iratokat össze-vissza igatták, a számokat hirtelenlél vették be, a szavazatok végleges összeszámítását megakadályozták. Szó szerint el van mondva és igazolva az a vélemény, hogy Széchenyi Pál gr. képviselő ezen választásnál többsége nem volt, sőt nyíltan és világosan minden ember által első pillanatra felismerhető, hogy ellenjelöltjének volt 28 szavazatszáma, és mindamellett Széchenyi miniszternek adatott ki a többség, még pedig 20 szavazattöbbség. De nyíltan és világosan felismerhető mindenki az iratokból, hogy ez nem történthetett másként, mint oly büntény által és segélyével, melyet a büntetőtörvénykönyv szavazathamisításnak mond.

A szavazathamisítás pedig elküldött okirathamisítás módjával és eszközeivel és azon okiratokban, melyek a bíráló bizottság elé terjesztettek, még arra is bizonyíték, hogy erővel bíró symptomak vannak, hogy ezen hamisítás, szavazat- és okirathamisítás büntényét ki vagy kik követték el.

A kisebbség a különvéleményt sem ismertetni, sem részletezni, sem ismételni, nem akarja, hanem várja a miniszterium egyes tagjaitól a feleletet s majd a feleletre tartja fön észrevételeit.

Ezután felolvassa interpellációját.

Miután a legutóbbi kaposvári képviselőválasztásnál a választást vezető közegek egyrésze a választási iratokat helytelenül vezette s azokban törlesztet és igazítottak, a szavazatok számának végleges összeszámításánál valótlán eredményt mutatott ki s ezzel oly tényeket követett el, melyek a törvény szerinti fegyelmi eljárás alá tartoznak;

miután az itt érintett tényekre s ezek miatt a fegyelmi eljárás szükségességére a központi választmány a belügyminisztert határozatilag figyelmeztette, a belügyminiszter pedig e határozatot megsemmisítő s a fegyelmi eljárást sem maga el nem rendelte, sem az illetékes megyei hatóságot annak elrendelésére és foganatosítására nem utasította;

miután a képviselőválasztásnál minden objektív bizonyíték szerint szavazathamisítás bünténye látszik szándékosan elkövetve és pedig okirathamisítás segélyével s ily büntényre a törvény súlyos büntetést bírólag alkalmazni világosan parancsol;

miután a szavazathamisítás bünténye által a megválasztottnak kijelentett képviselő gr. Széchenyi Pál oly választó polgárok szavazata alapján nyerte állítólagos többségét, e ki nem rá, hanem éppen ellenkezőleg s ezzel a választó polgárok alkotmányos közege kijáratott s így súlyosan megsértett;

miután gr. Széchenyi Pál képviselő, mint miniszter, nemcsak az ország kormányzója, de egyúttal a koronának is tanácsadója és képviselője s végre

miután a törvényhozói jog megszerzésében és megtartásában nemcsak a törvény külső formáit, de a kecsületet és tisztességet, mint az erkölcsi nemes önérték parancsát is meg kell tartani: ezen okoknál fogva kérem

1. a belügyminiszter urat: vajjon a választás ama közegei ellen, kik a törvényt sokszorosan megsértették, mért nem rendelte el eddig, s vajjon számdékozik e ezután és minél előbb a fegyelmi eljárást elrendelni?

Kérem: 2. az igazságügyminiszter urat: vajjon megtette-e s ha nem: számdékozik-e megtenni a szükséges intézkedéseket, hogy a szavazathamisítás és okirathamisítás büntényének tettese, vagy tettese az ország rendes büntető bírósága elé állíttassanak.

Kérem: 3. gr. Széchenyi Pál földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter urat:

vajjon a birtokában levő szavazói névjegyzéket, melyen a szavazathamisítás és okirathamisítás jelensége nyilvánvaló, az illetékes büntető bírósághoz benyújtotta-e és

vajjon ily viszonyok kizt eddig csorbítottan egyéni nemes önértékével és képviselői és miniszteri állásával összhangban tartott-e a törvény által és segélyével, melyet a büntetőtörvénykönyv szavazathamisításnak mond.

kerületet képviselni, melynek valóssággal lesvazott választó polgárai kétségtelen többséggel ellene szavaztak?

Végre kérem:

4. A miniszterelnök urat: vajjon miként véli ama választópolgárok alkotmányos jogsérelmet megorvosolni, kiknek szavazata bűnös uton épen azon képviselőjelölt javára számított, a kire nem szavaztak, sőt a kinek épen ellenjelöltjére szavaztak? És

vajjon látja-e szükségesnek és indokoltnak a felsőház a királyt értesíteni arról, hogy a korona egyik tanácsosa mily módon jutott képviselői mandatumához? (Eltérő helyeslés balfelől.)

Kéri a miniszteriumot, hogy miután ez az ügy mindenki által ismert részletekkel fogva nemcsak közjogiilag fontos, hanem egyáltalában ama magasabb erkölcsi szempontból. (Helyeslés szélső balfelől.) melyet ily nagy és művelt ország kormányának különösen szem elől tévesztetni soha sem szabad (Helyeslés szélső balfelől) az egész ország komoly érdeklődését egészen felkeltette, sőt méltán ezen ügy sajátosságánál fogva, talán az ország határán kívül is feltűnt már, kéri a miniszteriumot és annak minden érintett miniszterét és tagját, hogy ezen kérdésre a választ ne sokáig halogassák, mert minél tovább halasztatik a választ, a gyanu és gyanúsítás, a mely az ország kormányának és parlamentjének erkölcsi életét érheti, annál bujábbban, bővebben és szomorúbban fog tenyészni. De ha mégis halasztatnék, legalább el ne halasztsák életben levő törvényeink mindazon rendelkezéseinek foganatosítását, melyek ily ügyek megküldésére vonatkoznak. Mert ha egyik is, másik is megtörténik, akkor aztán el fog veszni ez országban az, a mit a nemzet igazi költője, Berzeinyi, az ország támasza, a talpkövének mond. (Helyeslés szélső balfelől.)

Kiadatik az összkormányának.

Előző kihirdeti, hogy holnap 10 órákor első sorban az indennymti javaslat fog tárgyalatni, azután a ma elfogadott javaslat részletes tárgyalása következik.

Az ülés háromnegyed 2 órákor ért véget.

## Magyar fegyvergyár.

A minisztertanács, mint már említettük, azomban foglalkozott a magyar fegyvergyár ügyével, mely alkalommal egy újabb erre vonatkozó beadvány került tárgyalásra.

A minisztertanács e beadványt oly módon intézte el, hogy a társaság mintegy két hét múlva megalakul. A társaságot, Magyar fegyver- és löszergyár-részvénytársaság" czimvel jegyzik be, alapitójai 2 és fél millió forintból fog állni. A teljesen befejezett részvények 200 forintotok lesznek.

A kormány a magyar honvédség számára szükséges ismételt puskák és karabélyok szállítását biztosítja a társaságnak s gondoskodik arról is, hogy a közös hadügyminiszter ígéretéhez képest, melyet a magyar delegációban tett, a közös hadsereg számára szükséges fegyverek egy részét is megkapja. Az erre a célra berendezendő technikai osztályban a puskák- és karabélyokra szükséges löszert is fogják készíteni.

A gyár a fegyvereket és löszereket szerződésileg kikötött áron és időben fogja szállítani. Az ár egyenlő azzal, melyet a közös hadügyminiszter a közös hadsereg puskáit a stejri gyárnak fizet.

A szállítási határidőket ugy állapították meg, hogy az egész magyar honvédséget egyidejűleg látják el ismételt fegyverekkel, a közös hadsereg minden hadtestével.

— Zsuzsa, én nem akarom, hogy így beszélj róla.

— Lord Lorraine az én barátom.

— De félsz tőle.

— Ha valakit szeretünk, nem akarjuk, hogy rossz véleményével legyen róla.

— De hogy tudod szeretni? Ez az én csudám.

— Hogyan? ismétlé Charmián gyémán, még mindig a két éles kis fűszállal babrálva.

Nem szól többet, de arca átszellemül, szép szemei szeliden ragyognak, s oly édes mosoly sugárzik arcáról, hogy csudában egy pillanatra eláll a szavam.

A vad méhek döngölésének körülünk, a lég tele van a szakállas bajnoca a frissen kaszált széná illatával, mit a szellő a gyümölcsösön túl levő rétről ide hoz. Az almafa árnyéka éles körvonalban fekszik a körülünk levő fűvön, a mohás köveken, a régi téglá kerítésen, az eleven sövényen, mely a gyümölcsösöt a virágos kertetől elválasztotta.

— En Tennysonnak az Oenoneját olvastam.

— Farkast emlegetünk, s a kert alatt jár.

— Beszély a számról, — és füleit látod.

Ez az ndvnyas idézet a Dacre kisasszony ajkairól jön; ez alkalommal ő volt az első, a ki Jackot meglátta a sövénynek azon a részén átjönni, mely gyümölcsösünket a Prentiss ezredes kertjétől elválasztja.

— Beszélj az angyalról, és szárnyait látod, igazítja helyre Jack kedvenc mohos kövére ülve. És Dacre kisasszony valóban óhajtott látni? Kérd.

— Prentiss urról beszélünk, volt a választ.

vel. A kormány a társaságnak alkalmas területet biztosít, melyet ez esetleg, ha alkalmasabb talál, el is cserélhet.

Az új iparvállalatoknak a törvényileg biztosított állami kedvezményeket a fegyvergyártásaság is megkapja azokról több féle külön kedvezményben is részesül.

Hogy a részvényeknek legalább jelentékeny részét erős árfolyamhullámzás és másoknál tulajdonbaja jutás ellen megóvják 5000 drbot az alapítók a társaságnál helyeznek el.

Az igazgatóságot a közgyűlés öt évre választja, be a megválasztottakat a miniszterium erősíti meg, melynek arról is kell gondoskodni, hogy az összerfethetlenségéből a mennyiben országgyűlési képviselők is választhatnának meg, akadályok ne támadjanak, Ghiczhy altábornagy decz. 1-5 napjaiban válik meg a tényleges szolgálatról, hogy az új társaságnak elnökségét elvállalja.

Technikai igazgatónak Loewe berlini gyáros unokaöccse van kizemelve, a ki mellé még egy igazgatót is neveznek ki. Az Union bank képviselője hivatalos értesítést kapott Fejérváry hr. honvédelmi min. től azon intézkedésekről, melyeket a min. tanács ez ügyben megállapított. Az intézkedések nevezetesen a fegyvergyárnál teendő fegyver és löszernrendelések és a vállalat alapszabályai, fennállásának biztosítása céljából, fávendő határozatokra vonatkoznak.

A társaság megalakulása után megfelelő törvényjavaslat fog a törvényhozás elé terjesztetni.

## Törvényszéki csarnok.

— A folyai oláh vérengzés. —

Temesvár, nov. 29.

Hat napig tartó tárgyalás után a törvényszék ma befejezte a folyai vérengzés ügyének tárgyalását s meghozták az ítéletet. Az utolsó napon sem csökkent az érdeklődés; a hallgatóság ma is nagy számmal volt jelen.

Mindenekelőtt a még beteg Józsa Jánost hallgatták ki. A bizonyítási eljárás befejeztetvén, közvádó vádindítványt tesz; beszédet a hallgatóság megjelente; a test rugóának nem a nemzetiségi ellenszenvet, hanem a végtárgyalásnál is tapasztalt erkölcsi súlyedséget tartja. Súlyos testi sértés, halált okozott súlyos testi sértés, gyújtogatás és szándékos emberölés miatt Zsumanka Juon, Csollak Mojsze, Csollak Szimeon, Sipaczan Juon, Bekir Ilija, Pau Paja, Witt Ilija, Balgya Liika, Bekir Todor, Miu Gyinu, Ketten Taniszie, Danosu Nika és Miu Mona, súlyos testi sértés, halált okozott súlyos testi sértés és szándékos emberölés miatt Belgya Juon és Csuta Nika, halált okozott súlyos testi sértés miatt Mladia Juon, emberölésben bűnszédkezés miatt Bekir Toma és Kokir Ilija a felbujtogatás miatt Zsumanka Juon községi bírónak emelt vádat; Pavlovits Mita, Dan Lázár, Ketten Mona, Szvetku Juon, Zsumanka Szimeon és Wittenberger Jakab ellen szándékos emberölés büntette miatt emelt vádját eljeli.

Miután a védők védbeszédjüket megtartották fél 1 órákor délután a tárgyalás berekesztetik és az ítélet kihirdetése délutáni 4 órára halasztatott. Öt órákor kihirdették az ítéletet.

Súlyos testi sértés, halált okozott testi sértés, gyújtogatás és szándékos emberölés miatt Zsumanka Juon 15 évi fegyházra és politikai jogainak tíz évre való elvesztésére; szándékos emberölés miatt Marina Juon, Csollak Mojsze, Csollak Szimeon, Sipaczan Gajan Juon egyenként tíz évi fegyházra; súlyos testi sértés, halált okozott

súlyos testi sértés, szándékos emberölés és gyújtogatás miatt Belgya Liika tizenkét évi fegyházra, szándékos emberölés miatt Ketten Taniszie öt évi fegyházra, súlyos testi sértés, halált okozott súlyos testi sértés és gyújtogatás miatt Belgya Juon hét évi fegyházra, súlyos testi sértés, halált okozott súlyos testi sértés miatt Csuta Nika öt évi fegyházra, gyújtogatás miatt Bekir Ilija Pan Poja és Vitt Ilija fél évi, Bekir Todor egy, Miu Gyinu, Danosu Nika és Miu Mona fél évi börtönrre, súlyos testi sértés büntetéseket kísérlete miatt Bekir Tom egy évi börtönrre; és politikai jogainak több kevesebb időre leendő elvesztésére ítéltetnek. Pavlovits Mita, Dan Lázár Ketten Mona, Szvetku Juon, Zsumanka Szimeon, Zsumanka Juon bíró, Wittenberger Jakab, Kokir Ilija felmentetnek. Az öt éven alul elítéltek szabadlábra helyeztetnek. A vádlottak mindannyian felelbezernek.

## Közlekedés a Mezőségen.

Mezőség, 1887. december 1.

A mezőségnek egy régi ohaja teljesült a m. ludas-besztercei vasút létrejöttével s ez már annyira elkészült, hogy a nyokban már a közlekedésnek át is adatott. De nem teljesült egy más régi kívánság, méltányos és jogos ohaja s ez a postai közlekedés.

Valahányszor a mezőségi birtokosok és községi képviselő-testületek folyamodtak az iránt, hogy a zsak posták kötésméretét össze, mindannyiszor a n. szébeni m. kir. postaigazgatóságtól azon elutasító választ kaptuk, miszerint „Non possumus, mert a mezőségnek az utjai rosszak, s kivált téli időben a közlekedés lehetetlen, tehát várjuk be a m. ludas-besztercei vasút elkészítését, s akkor kérelmünk teljesíthető lesz.”

Ime a vasut meg van s ezúttal nem folyamodunk kérelmekkel, hanem nyilvánosságot vesszük igénybe, mert a kirelmünk rendszeres megmozgatók tulbuzságból letenni; bélyeg hiánya mián; emeltes tiszteltetel kérjük az Ellenzék tiszteletességét, sziveskedjék becses lapjába len kérelmünknek helyet adni, s ezt intézzük első sorban Kolozs megye főispánja, br. Jósika Sámuelhez, másodsorban a szébeni m. kir. postaigazgatósághoz s kitőlönösen ez utóbbit teljes tisztelettel kérjük.

Méltóztassák az 1884. március 16-án 1440. az a kelt határozatát teljesítésbe venni, egy a mint azt tervezte, mert a postai kezelés tekintetében nagyon rossz állunk, a Mezőségnek nagyobb rész megveileg, törvényszékieg, adófelügyelőség tartozik Kolozsvárhoz s mégis a Kolozsvárra küldendő levelek és iratok felvételnek U. Szt. Péterre, M. Örményes, N. Nyelara s aztán veszik az utat Sz. Régeni, innen pr. M. Várhely Kolozsvárra. Tehát a Mezőségnek egy nagyobb s Kolozsvárra tartozó része messziből van Kolozsvártól, mint Kolozsvár, Berlin, Páris vagy London, 3—4 nap igényeltetik arra, hogy egy mezőségi levél eljuthasson Kolozsvárhoz, sőt a jó közgazgatás is kívánja embaj orvoslását közérdekből.

Nézzünk szerint legcélszerűbb lenne a következő eljárás:

A m. bándi posta-hivatalt összekötésbe hozni az udi szt. péterivel, ezt pedig a kis-sármásival, mivel itt már vasúti dőház van.

A m. rücsit egy új posta felállítására. Kis Sármással.

A m. örményesit hasonlólag egyenem a kis-sármásival (vasut.)

A czegei postát Moccsal, — hogy ezetünk leginkább megtele a közérdeknek, eléggé igazolja a térkép, vegye akárki.

## Charmian.

Angolból fordította: Amica.

VI.

(Folytatás.)

(10)

Milyen mulatság lesz nekem, ki elvagyok telve a látványosságokkal, látni a te nagy szemeidet midőn csodálkozva nyitod fel! En nem csinálom majd egyebet csak téged nézelek, elég mulatság lesz az nekem.

— A Doré képtárt meglátjuk? mondom hosszú lélegzetet véve.

— Minden bizonnyal, ha akarod.

— És a Kew kertek?

— A programot te állítod össze, Zsuzsa ez a te mulatságod. Nekem az lesz az élvezetem, hogy neked csináljak élvezetet, én ezeket már mind láttam.

— De Charmián, nem fogod unni?

— Mit, a te arcodat? Nem édesem legkevésbé sem.

— Sok pénzbe kerül kérem kevés szünet után, miközben az akadályokkal szembe kezdek nézni.

— Zsuzsa, nekem van pénzem elég.

— De Charmián az én részemet én akarom fizetni. Különben nem tudnék elmenni.

— Akkor maradj itthon édesem, válassza Charmián, felvéve a könyvet mely térdéről a fübe csuszott.

— Van 15 frtm. papától kaptam a születés napomra.

— Mikor volt a születés napod?

— A múlt pénteken.

— En nem mondtad meg nekem te haszontalan kis portéka! Se' baj; ez a kirándulás Londonban az én születés napi ajándékom lesz neked.

— Ő így akarja, és mint rendesen az ő akarata elnyeli az enyémet. De még most sem hiszem, hogy terve valaha megtörténhessék. Azonban szeretek róla gondolkozni, amint fejemet az almafa göröcs törzséhez támasztva Charmiánnak az arcát nézem.

— Vajjon mitörtént Jack urral? Kérd Charmián. Tegnapelőtt óta nem láttuk.

— Lehet, hogy az a keleti almés megijesztette, válasszolom nevetve; vagy talán restelli ségységteljes hátra vonulását, midőn meghallotta, hogy Lord Lorraine a szalonban van.

A Charmián arca kissé sötétebb színt vált, de nem tudom ha vajjon az Almés, vagy a Lord Lorraine nevének a felemlítése okozta-e.

— Milyen bolondot csináltam akkor magamból monda nevetve s vállait vonva; és milyen nagy szerencse, hogy Owensné nem vezette fel hozzánk a padlásra!

— Busultál volna rajta?

— Borzasztóul.

— De Jackot nem bántad.

— Jackot! ismétlé teljes közönyösséggel. Jack csak egy fiú!

— De mégis elpirult midőn bejött, mondaná tréfásan.

— Nem azért mint ha én sokat törődtem volna vele, nem magamért de—

— Hát miért? faggatom.

Charmián nem válaszol. Két hosszú szál fűvet tépet ki a földből, s a térdén levő nyitott könyv lapjába teszi.

— Megszédült volna Lord Lorraine? Kérdem kíváncsian.

— Ó nagyon különös, ő az olyan féle dologban nem lát tréfát.

— Ó nagyon kiálthatatlan faszén van —

de s meggyőződhetik állításunk igazságát és helyességéről.

A n. nyulási beszűntetendő lenne, mert azt nem fizeti ki, magától értetődik, hogy a n. zsihi, m. méhesi, budatleki, m. sz. m. llytelki posta állomások a mezővási vasut gyűjtésével, mint teher szállító posták, meggyőződhetik, mert ezekre, mint ilyenre, több szükség nincs, s ez által az állam is egy néhány ezer ok nélküli posta költségét megtakaríthatja. — Kérjük tehát az illető döntő köröket, ezen kérdésünket vegyék méltányos tekintetbe.

Nem szükség semmi tapogatózás, sem hosszú hosszas kezdeményezés, mely sok hónapokig megy keresztül és egy néhány évig húzódna az így életbe léptetés, vegyék meg a n. sz. b. m. kir. postagazgatóságának 1884. márcz. 26-án 1440 sz. a. iratokat s ezekre tovább építve a szükséges javításokat tegyék meg és léptessék életbe a szükséges reformokat, — melyeket már tovább eladni nem lehet, a közérdek tetemes kára hátránya nélkül s ezt az állam jól fel fogott érdeke is megköveteli.

Több mezővási birtokos.

## Városi ügyek.

### Képviselői közgyűlés.

Kolozsvár város képviselőtestületének közgyűlésén, mint már említettük, tegnapi délután hosszabb vitát keltett a kolozsvári nemzeti színház segélyezésének kérdése. E vitá részleteire még egyszer vissza akarunk térni.

A városi költségvetéssel kapcsolatban Salamon Antal terjesztette elő az ügyet, bemutatván Bolyai József intendánsnak és Dörösi Mór igazgató művezetőnek egy kérelmét. E kérelemben a folyamodók utalnak arra a katasztrófra, mely a színházat a múlt télen érte volt, hivatkoznak arra, hogy másfél évtized tapasztalata szerint az a segélyösszeg, melyben a kolozsvári színház az állam részesíti, soha sem volt elégséges, aminek egyik oka abban rejlik, hogy a közönség túlságosan magas műtényei miatt nagy költségű szervezett társulatot kell tartani; hivatkoznak arra, hogy az ország legtöbb városa tetemes segélyben részesíti a színházát, egyedül Kolozsvár város adott eddigig csak 1000 forintot évenként, de tavaly ezt is elvonta a színházról és az alap gyarapítására szánta kiadásait.

Mindezeknél fogva kéri az eddigi városi segélyt némileg fölemelni s egyúttal a tavalyi határozattal szemben kimondani, hogy a segély, mint korábban mindig, úgy jövőben is a folyó deficit fedezésére fog az intendatúrának kiszolgáltatni.

Salamon Antal, mint előadó, melegen ajánlja a kérelem teljesítését. Előadja, hogy a pénzügyi szakosztály azt ajánlja ugyan, hogy a városi segély ne közvetlenül az intendatúra kezébe, hanem a belügyminiszter rendelkezésére bocsáttassék; de a Tanács ezzel szemben a szubvenciónak közvetlenül az intendáns rendelkezésére való bocsátását ajánlja, egyúttal javasolja a tanács, hogy az eddigi összeg (1000 frt.) emeltesse föl évi 1500 frtra.

Előadó a tanács javaslatát ajánlja elfogadni s annak támogatására a következőket sorolja fel:

A szubvenziót a város soha sem adta az alap gyarapítására, hanem mindig a színház deficit fedezésére; régebben nem is pénzben adatott, hanem a város erdeiből a város 20, utóbb 30 öl tűzfát szállított a színháznak. Mintegy 15 évvel ezelőtt a 30 öl fa helyett 300 frt. készpénzt adott a város a „nemzeti színház tűzfűtőegysége” címén. Pár évvel ezelőtt a színház folyamodott, hogy a város vállalja el a színház világítását is. Ekkor aztán a szubvenzió fölémeltetett mint „tűzfűtő- és világításra” adott segély évi 1000 frtra.

Ebből világos, hogy a város a maga segélyét mindig a színház folyó deficitjének fedezésére adta. Hogy tavaly másként határozott, annak egyedüli oka az, hogy tavaly vállalkozó kezében volt az intézet s abban a város nem látott elég garanciát. De azért ezúttal sem adta ki a választásnak az alap javára, hanem a színház segélyezésére, mint a kik a múlt téli válság miatt szerződés nélkül maradtak volt.

Ami a szubvenzió emelését illeti, előadó hivatkozik arra, hogy ha az állam a kolozsvári színháznak kellő magosiaton való fenntartására husz s illetőleg 84 ezer forintot áldoz: akkor legalább is méltányos, hogy az a törvényhatóság, melynek polgársága nemesebb szórakozására szolgál az intézet, legalább 1500 frtnyi csekély összeggel járuljon ahoz, hogy színházuk kellő művészi színvonalon tartathassék. Hogy az állami szubvenzió e célra nem elegendő, erre meggyőzően bizonyítják az utóbbi 15 év tapasztalata.

Hasonló értelemben szólalt fel igen meleg hangon Albach Géza polgármester, Szecseny Géza tanácsos, aki többek között utalt arra is, hogy a szubvenzió fölemelése és közvetlenül az intendatúra rendelkezésére leendő bocsátásával Kolozsvár törvényhatósága inkább erkölcsi támogatást és elismerést fejez ki egy olyan férfi, az intendáns iránt, aki esetleg saját vagyoni hozzájárulással is a válságba sodort művészt segélyezte sietett és a színház buzgalma már is a közönség teljes elismerésére méltó színvonalra emelte.

Hasonló értelemben szólalt fel Kiss Sándor tanár.

Benigni Samu és Nagy Béla, valamint

Taufer Ferencz ellene szólnak mind a szakosztály, mind a tanács indítványának. Szerintük a város közpénztára nincs abban a helyzetben, hogy a szubvenziót fölemelhesse; különben is ők nem ajánlják az intendatúrának adni a segélyt, mert az intendáns arra vállalkozott, hogy az állami segéllyel fenntartja a színházat; ha tehát elszámította magát, fizesse a deficitet saját zsebéből.

Indítványozták tehát, hogy a szubvenzió maradjon az eddigi 1000 frt és az alap gyarapítására fordítsassék.

Dr. Szabó Gyula főjegyző egyik indítványt sem fogadja el, hanem ajánlja, hogy a színház nyugdíjalap gyarapítására adja a város a megszavazandó segélyt.

Bogdán István azt hiszi, hogy legelőször üben jár el a város, ha a szubvenziót megosztja s azért ő ajánlja, hogy 1000 frt. adassék az intendatúrának, 500 frt az alap gyarapítására.

Ezek után a főispán berekesztette a vitát és szavazásra bocsátotta a kérdést. Az eredményt közölték már: Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága többsége a város méltóságához illőnek tartotta, hogy színházának fenntartását teljesen egy magánember áldozatkészségére és az állami szubvenzióra bizza, midőn az 1000 frt. szubvenzió az alap gyarapítására határozta fordíttatni.

Es most áttérünk a tegnapi közgyűlés folytatására vonatkozó tudósításokra.

Tegnap délután befejezte minden vitát a közgyűlés az 1888. évi városi budget tárgyalását. Az eredmény az, hogy minnek utána a bevételek felszólítottak minden biztosabb számítás nélkül s viszont a kiadások sorában igen sok égető szükségletre vagy éppen semmit vagy nevésegesen csekély összeg vétetett előirányzatba (p. o. gránitjárda összesen egy ezer forint, a múlt alig lehet toldozni-foldozni), az összes hiány, mely pótdóval fedezendő, le-szállítottatott kereszthiány 68 ezer forint, s ennek fődőzésére megszavaztatott az eddigi 30 százalékos városi pótdó.

Ezek után még letárgyalattatott minden vita nélkül a még hátramaradt egy pár jelentésesebb ügy, végül pedig tudomásul vétetett a virilisek névsorának megállapítása (1888 ra) s ezzel a három délutánon keresztül tartott közgyűlés véget ért.

## MINDENFÉLE.

### Kolozsvár, december 1.

— **Szent állatok.** Kacsó Lajosné urasszonytól, ki Bartha Miklósné ivén irt alá 4 frtot, Kraft Ottóné 4 frtot és Darkó Otília urnától 4 frtot vettünk ugyane címen az Emke javára, mint egy évi állás gyűjtés eredményét. Köszönet az Emke nevében.

— **Egyesült lapok.** Két Kolozsvárt megjelenő színpad u. m. a. „Méhészeti Közlöny” és az „Erdélyi Gazda” egyesültek, a mennyiben a „Méhészeti Közlöny” ezúttal nem fog önállóan megjelenni, hanem mint a havonként kétszer megjelenő „Erdélyi Gazda” külön melléklete. Az egyesülés egyelőre csak egy évi időtartamra van megállapítva, — s január elsején lép érvényre.

— **Abrudbányán** a városi javadalmakat 1888. jan. 1-én kezdődő három évre árlejtés utján bérbeadták; az árlejtés eredménye rendkívül kedvező, mert a városnak az eddigig évenként 7003 frttal nagyobb jövedelmet biztosít és bizon e többletjövédelmén nagyon is el kell a pénzzavarokkal küzdelemről, hol az adómegelőzést minap derült ki 3000 frtot meghaladó hiány, melyet az adószedő hűtlen kezelése okozott; az adószedő ellen a bünyvadi vizsga folyamatban van.

— **Magyarok Rómában.** A pápa kedden a magyar zarándokok második csoportját fogadta; a többi között Zichy grófot, Stockinger bárót, Szapary grófnét lányával, Török grófnét stb. A szepesi, pécsi és rosnói püspökök és az esztergomi csemetes püspök, jelen voltak a fogadtatáson.

— **Bikfalván,** Háromszék megye csendes községében nagyvárosi esemény fordult elő múlt hó 27-én, nagy meglepetéssel a község lakóinak. Mig ugyanis Páljános András feleségével a templomba volt istentiszteleten — addig ismeretlen tettesek feltörték lakása ajtaját s a szekrényt zártat felfeszítve, abból 70 frt készpénzt ellopott. A gyűny legkisebb nyomával sem bírnak senki iránt a megkárosítottak.

— **Katalinbál** — oziemen népes táncmulatságot rendeztek múlt hó 27-én Csikszerebában a „Csillag”-hoz címzett vendéglő hely termében. A mulatság — sajnos — nélkülözött az u. n. előkelő köröket, melyek dacára a játékoknak csökölnak — nem akarnak részt venni az ily fajta mozgalmakkal, s tudósítónk értesítése szerint közönytlen vannak a társas összejövetelek iránt is.

— **Két közgyűlés.** Kézdí-Vásárhelyt december hó 4-ik napján az öregek „Stephania” menháza és a szegény árva leányok „Erzsébeth” árvaháza közgyűlést tartanak br. Szentkereszt Stephanie elnököle alatt.

— **Gyulafehérvári hírek.** Lőnhart F. erdélyi r. kath. püspök Schreiber Ferencz jogásznak bányászati tanulmányok folytatására 300 frtot adományozott. — Jakab Ignác és Fröhlich Irén a napokban tartották esküvőjüket. Az újpárt Bálint Károly kanonok adta össze. — A városi törvényhatósági bizottság a napokban köz-

gyűlést tartott, melyen többek között a megüfölt rendőrbiztos állásra négy pályázó közül Sombori Sándor választott meg. — A magyar műkedvelők szombat előadást rendeznek, mely alkalommal „Egy nő, ki az ablakon kinyírt” kerül színpadra. — A tiszti kaszinóban Szombaton sikerült tánc és hangverseny rendeztek. — A Hungaria színpadában a múlt heten két estén át Thill tanár tartott művészeti előadásokat. A közönség nem látogatta s így a további előadások elmaradtak.

— **Sepsiszentgyörgyön** egymást érik már is a mulatságok. A négyleti filaréstélyeken kívül a polg. leányiskola szombat megtartott „Leányok estélye” cz. mulatságot két városi részvételű előadással, s a szülők egész buzgalommal fáradoznak az anyagi sikernek is minél fényesebb tételére. A város legkiválóbb erői vesznek részt a hangversenyben, mely után táncmulatság lesz.

— **Megérdemelt nyugalomba** vonult vissza Vajna Károly s. sz. györgyi járásbíró 40 éves szolgálata után.

— **Csikszögöd** róm. kath. egyházközség, mely tudvalevőleg eddig Csikszentléleknek volt filiáléja jelen hó 1-től kezdve Csikszerebához csatoltatott, miáltal az egyházközség érdekei nagy lendületet nyertek. Káplánul a püspök Balázst Istvánt rendelte a hívek közmegegyezésére.

— **Tűzesetek** még mind egyre fordulnak elő Háromszék megyében. Tegnapielőtt Mikó úr-faluban gyúlt ki Keresztes Miklósnak a csüre s a lángok pár pillanat múlva átharapóztak a szomszédos Keresztes János takarmánnyal telt csürébe is. Minden erőfeszítéssel párosult oltás mellett mindkét csüret földig égett 4 szarvasmarhával együtt.

— **A budapesti egyetem** belügyügyi tanszékének megüfölt tanári állomására 7 pályázó jelentkezett. A pályázók közt van a kolozsvári egyetem két kitűnő tanára is u. m. dr. Purjesz Zsigmond és dr. Bókai Árpád.

— **Tanulmányok.** Köröspatakon a háromszék megyei tantestület alsó-oltvidéki járás köre múlt hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlést. A b. b. Sándor elnökletével. A tagok teljes számban megjelentek a gyűlésre s több fontos keblt ügyet intéztek el s a újítások beszélték meg a tanítás módosításában.

— **A német trónörökös állapota.** Kiváló angol orvosi tekintélyek lehetségesnek tartják, hogy a német trónörökös bajja nem rák, hanem porzshártyalob (perichondrit), mivel a porzshártya alatti kelevény felfakadása a nyákshártyák rákserű állapot idézheti elő.

— **Világlatott kutya.** A nagygyakorlatok alatt egy gyfhehérvári tisztnek kutyája a tavaszonló csapatokhoz csatlakozott s azóta eltűnt. Majd Beszterczen tűnt ismét fel, aztán Maros Várárhelyt, honnan egy Boszniába induló csapat magával vivé, hogy utközben Gyulafehérvárt kitégye; a vonat azonban éjjel megvén keresztül, a kutyát nem volt kinek átadni s így elment az is — Boszniát occupálni. Lehet azonban, hogy holmi ellenzéki eszmék fogamzottak meg benne a kormány boszniai politikája ellen, mert egy Szeged tájékan megszökött. Hogy-hogy nem még egyszer csak Dolni-Tuzlaba (Bosznia) jutott, miről a tulajdonos levélben értesítést nyert. Múlt hét egyik éjjelén a gyfhehérvári indóháznál várakozó egyik társas kocsi konduktorának egy a vonaton utazó katonatiszt átadja a kutyát azon meghagyással, hogy azt a tulajdonos hadnagynak adja át.

— **Nagy ékszerlopás Párisban.** Párisból írják, hogy hétfőn Boulevard de Madeleine-n egy előkelő ékszerész üzletet kirabolnak. A betörők rendkívüli ügyességgel végeztek dolgukat s minden jel arra mutat, hogy ugyanaz a banda van a játékban, a mely a bécsi Granichstáden-féle rablást elkövette. Körülbelül 60 drb nagybecsű ékszer vittek el, melyek összes értéke meghaladja az 500 ezer frankot. Az ellopott ékszerek a híres császári kincstárba valók. Azt hiszik, hogy a betörők angolok voltak.

— **Kis hírek.** Arad-on kerületi börtön felállítását rendelte el az igazságügyminiszter. — Szecseny-on a Montán Szárv, nagybírját, János Tódot eddig ismeretlen okból felfűszélő összevágta s elásta. — Országosan-on körülött gyújtogatott fogtak el Orosháza Arva József személyében. — Éhség tenyegeti Csehország több kerületét, hol a betakarított burgonya rothadni kezdett. — Reversen Wasmere báró tanyáján Domonkos Lajos lopási kísérletet követett el s futtatán a csendőrkörjárat által megüfötvett. — Stöttera mellett (Sopron) az országúton egy csukorgyári munkást agyonverték. — Bécsben az a rendszert hozták be, hogy a tanulóknak kétszer felnap szimulát adjanak. — Kérm-sben egy Schuster Alajos nevű pap buskomorságban felakasztotta magát. — A magyar zarándokok Rómában a Pantheonban megüfögtették testületileg Viktor Emánuel sírját. — Temesvárt kardpárj volt egy katona tiszt és hivatalnok közt. — Egy fél milliót lopást követtek el Párisban a „Boulevard de la Madeleine” egyik palotájában. 50 milliót a dományt tett volt Hirsch báró Sz. Pétervárt ípariskolák és jótékony egyletnek. Az adományt a császár a napokban fogadta el s azontúl 1 millió frankot mint a Hirsch báró adományát osztott ki jótékonyozásokra.

### VÁROSI HIREK.

— **Az Emke Kolozsvár városi választásmánya** f. hó 2-án (pénteken) d. u. 4 órakor a városházán ülést tart. Tárgyak: a.) a közgyűlés idejének s tárgyszorozatának megállapítása; b.) a növelésmánya megalkatása fölött való határozat; c.) a tél folyamán foganatosítandó rendezések programjának egybeállítás; d.) indítványok. E kiváló fontosságú gyűlésre

Bartha Miklós, Bogdán István, dr. Csernátóni Gyula, dr. Farkas Lajos, dr. Ferenczi Zoltán, Gamauf Vilmos, Girsik János, dr. Haller Károly, dr. Hegedűs István, dr. Hinc György, Horváth Ákos, Kosza Ferencz, Kuszó István, Nagy Lajos, Petelei István, Szabó Ádám, Szabó István (kül-középi), dr. Szász Béla, Szilágyi Béla, Szűcs Géza, Taufer Ferencz, Tömösvári Miklós, Virányi István, Vörös Sándor választmányi valamint az alapító tagokat hazafias tisztelettel meghívjuk. Kolozsvár, 1887. nov. 18. Deák Albert alelnök, Szentkirályi Kálmán jegyző.

— **Kolozsvár leggyazdagabb polgárai.** A városi bizottságban tegnap terjesztett be azon bizottsági tagok névsora, a kik mint legtöbb egyenes állami adót fizetők, 1883-ban a városi bizottsági tagjai lesznek. Összesen 56-an vannak s ha az egyenes állami adót a gazdaság fokmérőjének tekintetjük, akkor azt mondhatjuk, hogy ez az 56 ember képezi, mint leggyazdagabbak, Kolozsvár plutokráciáját. E névsorban legelső Sigmund Dezső, aki épen 1522 frt. 56 krnyi évi adóval szerepel; megjegezzük azonban, hogy ez az összeg az adó kétszerese s így Sigmund Dezső tulajdonképp csak 761 ft. 28 kr. egyenes állami adót fizet. Utánna következnek Taufer József kereskedő 1556 frt. 53 kr. és Rucska János ügyvéd 1482 ft. 74 kr. adóval, mely összegek azonban már csak az egyszerűen számított adót jelzik. Legutolsó az 56-ik a névsorban Rosenfeld J. terménykereskedő 428 ft. 23 kr. Erdekese az is, hogy Kolozsvár 56 virilise között 21-en vannak olyanok, akik adójuknak valamely okból (p. o. ügyvédi, tudori, bírói, orvosi oklevél, iparkamarai tagság) kétszeresen való számítását igénybe vették, akik tehát nemcsak vagyont, de egyúttal magasabb értelmiséget is képviselnek a hatóságok bizottságban; e 21 közül 6 iparkamarai tag, 4 ügyvéd, 7 orvos, 1 mérnök, 1 tanár, 1 tszéki bíró és 1 tud. akadémiai tag.

— **Az Erdélyi Múzeum-Egyet** orvos-természettudományi szakosztálya folyó 1887. évi decz. hó 2-ik napján d. u. 5 órakor az egyetem élettani intézet helyiségében orvosi szakülést tart. 1. Dr. Goth Mánó: Betegbemutatás. 2. Dr. Gensich Antal: Az állítólag négy évig a gyomorban élt béka bemutatása. — **Értesítés.** A tud. egyetemi körnek jelen hó 13-án a nemzeti színházban tartandó hangversenyére a helyek iránt előjegyzéseket tehetni már hónaptól kezdve a kör befarkas utca 4. sz. alatti helyiségében.

## IRODALOM.

\* „Irodalmi értesítő” czim alatt Szana Tamás szerkesztésében Budapesten új könyvészeti folyóirat jelent meg, mely által Szana az irodalom pártolást kívánja élelni, a mennyiben minden újabb termékről alaposan tájékoztató cikket közöl az új lapban. Nem fog hosszabb kritikát írni, csejla főképp az, hogy érdeklődést keltsen a közönség körében minden derekabb mű iránt. Az értesítő minden két hétben jelenik meg, s az egész évre 1 frt. A mutatószám, mely hozzánk is beklüdetett rövid, de tartalmas közleményekben ismerteti a hazai és külföldi újabb műveket neműk és fajuk szerint osztályozva. Felhívjuk a hézagpótló folyóiratok a közönség figyelmét.

\* „Jézus születésének és halálának éve”, czim alatt Brassóban Radányi Józseftől egy 70 lapra terjedő füzet jelent meg, melyben idő számítás alapján határozza meg Jézus születésének és halálának időpontjait. A kétségkívül nagy fáradsággal és hosszas kutatások és számítások mellett készült mű ára 40 kr, s megrendelhető a szerzőnél Brassóban. Tíz példány megrendelésénél csak kilencz az ára fizetendő. Önnél kevesebb példány csak is a pénznek előleges beklüdelése mellett rendelhető meg. Posta költséget szerző fizeti.

\* „Életem emlékei” czim alatt Lenkei Ferenczről Bpsten a Révai testvérek kiadásában egy 132 lapra terjedő csinos kiállítás kötet jelent meg. A kötetben költemények és más prózai közlemények foglaltatnak. A kötet árát nem találjuk feljegyezve.

\* Uj lap. „Házi Közlöny” czim alatt jövő évi január 5-ikétől kezdve kéthetenként megjelenő új folyóiratot fog kiadni Gyulai István könyvnyomdász és kiadó Aradon. Kiváló szakferniak közreműködése mellett szerkeszti: Zaráy Ödön. A „Házi Közlöny” egészen praktikus irányban fog működni, a mennyiben a gyakorlati házi nevelés, egészségügy, háztartás, házi gazdálkodás körébe vágó közhasznú és közérdeklő ismereteket fogja terjesztetni. A „Házi Közlöny” első száma, a karácsonyi ünnepekre fog megjelenni. Előfizetési ára egy évre: 3 frt.

## MŰVESZET.

\* Nemzeti színház. Telt házat érdemelt volna a „Tót leány” tegnapi esti előadása. A szereplők derült hangulatban voltak s ezt sikerült a közönségre is leírastani, mely

ezúttal püsszegés nélkül folytonos tapsokkal kísérte a szereplők buzgósságát. Réthy Laura k. a. tót leánya az eddig látottak közt leg-sikerültebb népszínmű alakítás. — Közvetlen és természetes úgy játékbau mint énekben. Dalait egytől egyik megüfűzták a mi egészen azok érdeme szerint volt. A k. a. tiszttában van a népdal jelentőségével a népszínműben s mindig a helyzet és situációhoz alkalmazza a betételeket is. Szentgyörgyi, Krasznainé, Szakács, Megyeri egyformán és egyenként is dicsőretreméltóan játsztak. Fűrdi meglepetést szerzett a tót sumások vezetőjében nyújtott pompás, igazi humortól duzadó játékkal. Erre a jökedé-lyű, törekvő színészre bátran rá lehet bízni nagyobb szerepeket is. A Várdi Miklós érzéssel énekel népdalait által keltett jó hatást Andorffy ismét agyoncsapta izetlen arozfatorításoktól kísért szeszthetika leg-szélsőbb szabályai által sem igazolható nótájával s jajgatásával. (b. i.)

\* „A mór herceg” Abonyi Árpád, lapunk belmunkatársának 4 felv. drámája decz. 7-én kerül először színpadra a várható legjobb szereposztásban. Samit, a mór herceget Ivánffy, Nurediát E. Kovács Gyula s Máriát Fáy Szerena fogják játszani. A kisebb szerepek is jó kezekben vannak s a premier sikert ígér.

\* „Hoffmann meséi” Offenbach e kiváló szép zenéjű operettjét elevenítik fel színpadunkon Réthy Laurával a nagyobb énekes szerepben. Az igazi zenéértő közönség valódi művelvezetben fog részesülni általa. Az operette decz. 9-re van kitűzve s 10-én ismétlik.

\* Színházi műsor. Deczember hó 1-től kezdve deczember hó 10-ig. Csütörtök decz. 1-én: „A kis szórakozott.” Péntek decz. 2-án: „Boccaccio.” Szombat decz. 3-án: „Az áldozat”, Vörösmarty M. emlékeztetése, Fáy Sz. fellépte, Vasárnapi decz. 4-én: „Üff király.” Hétfő decz. 5-én: „Országgyűlési szállítás” és „Galathea.” Kedd decz. 6-án: „Kisasszony felesége.” Szerda decz. 7-én: „Mór herceg” először, Abonyi Árpád drámája, Fáy Sz. fellépte. Csütörtök decz. 8-án: „Szegény Radóné”, eredeti népszínű a szé-kely népéletből, Jakab Ödönlől. Pénteken decz. 9-én: „Hoffmann meséi” Réthy Laurával. Szombat deczember 10-én: „Hoffmann meséi.”

### NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 65-ik szám.

Kolozsvárt, 1887. deczember hó 2-án.

### BOCCACCIO.

Operette 3 felv.

## Legujabb.

Az „Ellenzék” sürgönytudósításai.

Róma, decz. 1.

A pápa tegnapi fogadta az 500 magyar zarándokot, mely alkalommal Simor hercegprimás átnyújtotta az 1.800.000 aláírással ellátott feliratot, Simor beszédre válaszolva a pápa felsorolta a jubileuma alkalmából különösen Magyarországon rendezett ünnepeket. Emlékeztette a zarándokokat arra hogy Szent István, midőn a magyar koronát átvette, ezt a szentszék auspicziuma alatt tette. Magyarország mindig hiva volt a szentszéknek, figyelmébe ajánla továbbá a magyaroknak, hogy püspökeik példáját kövessék. Végül azon reményének adott kifejezést, hogy a magyarok a legjobb emlékek fognak Rómából hazautazni.

Kijelenti azt is hogy az 1886-iki encyclikát nem csupán apostoli kötelességek, hanem főképp a pápának a magyar nép iránti szeretete diktálta. Végül megáldotta egész Magyarországot. A pápa beszédét a magyarok lelkesen megüföjezték. A fogadtatásnál 20 bicornok volt jelen, ezenkívül számos olasz, francia püspök és római herceg.

Páris, Decz. 1.

A hivatalos lap jelenti, hogy a kabinet Grévy kérésére visszavonta lemondását.

## KÖZGAZDASÁG.

### A tőzsdéről.

Budapest, nov. 30.

Értékűzet. A tőzsde ma majdnem teljesen üzletlenül folyt le s a főbb értékek árfolyamai nem igen szenvedtek változást. Vasuti értékek lanyhák. A helyi piac el volt hanyagolva, csak Ganz-részvények és a Pannónia-értékek részeseit több figyelemben. Valuta nem változott.

Az előtűzsdén teljes üzletlenség uralkodott. Oszk. hitelrészv. 266.60 frton, magyar hitelrészvény — frton, magy. 4 százalékos aranyjáradék 98.95 frton, magy. papírjádék 85.57 és fél frton, került forgalomba.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

SEGÉDSZERKESZTŐ:

MAGYARY MIHÁLY.

# Hirdetések.

## Pályázat.

1019. (1-1)

A szamosújvári takarékpénztár részvénytársaságánál mely 1888. január 1-én mindennapi nyitással indul meg egy könyvvezető-titkári állomásra pályázat hirdettetik, mely állomásra ha kereskedelmi akadémiát végzett és a könyvvezetésben legalább egy évi gyakorlatot igazoló egyén fog megválasztani évi fizetése 500 frt, ha pedig csak gyakorlatilag szerzett képességet igazoló egyén választatik meg évi fizetése 400 frt lesz.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok szerint évenként a tiszta nyereség 5%-ból megérdemelt jutalmazás czimen részesedni igénye lehet a tisztviselőknél.

A megválasztott könyvvezető titkár 500 frt biztosítékot tartozik tenni, s a megválasztásáról leendő értesítés vételétől számítandó nyolcz nap alatt köteles lesz a társaság elnökénél jelentkezni, s az intézet berendezését illetőleg az igazgatósággal közreműködni.

A pályázni kívánók felhívtnak, hogy folyamodványait, képességüket igazoló okmánnal és erkölcsi bizonyítvánnyal szabályszerűleg felszerelve a társaság elnökéhez Govrik Tivadar urhoz f. é. december 10-ig küldjék be

A szamosújvári takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

## Hatóságilag engedélyezett VÉGEHADÁS!

Van szencsónk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy ez 5 1/2 év óta fennálló

## KIRÁLY és CSÁSZÁR

özég alatt folytatott

Divat-szővet, selyemnemű, rumburgi vásznak, Chiffonok, futó és nagy szőnyegek, Paplan és Matrasz, szóval az összes raktáron levő áruk, az egymással szemben kötött társasági szerződés lejárta következtében a hatóságától nyert engedély folytán ez év deczember hó 1-től készpénz fizetés mellett tetemesen leszállított végeladási árakban árusítatnak el.

Midőn erre a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívok tisztelettel kérjük míg raktárunk teljesen el van látva árukkal, szükségletét a kedvező árakban beszerezni.

1010. (3-25)

tisztelettel:

KIRÁLY és CSÁSZÁR.

## STEIN és GÁMENTZY

vászon és fehérnemű raktára Kolozvart.

Alólírottak ajánljuk dúsán berendezett kizárólagos szőnyeg, pokrócz, paplan, matrasz, függöny és butorkereskedelmi raktárunkat a legjutányosabb határozott árban.

Azonnali készpénzfizetésért 2% engedmény.

Vászon és fehérnemű üzletünkbe megérkezett

## AZ ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNYRE

valódi Prfr. Dr. G. Jaeger gyapju ingek, nadrágok, és harisnyák, finom fehér és színes barkétok, színes flanelek a legjobb minőségben, Hárász kendők, téli harisnyák, női és férfi Hárász és Tricot mellények, gyapju és Himalaya téli kendők minden nagyságban.

folódó évi november hó 1-ső napjától kezdve finom tiszta gyapju fekete Tornó és Cachmir kelméből állandó raktárunk lesz.

Ez alkalommal a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánljuk Rumburgi és más faju vásznainkat, Szepességi asztalneműinket s kiváló szép női kősz fehérnemű raktárunkat.

## Menyasszonyi kelengyék

a legrovidebb idő alatt pontosan és jutányos árban készítettünk.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Stein és Gámentzy,

814. (10-20)

főter a „Rumburghoz”

## Azonnali elszállítás.

## TÜZIFA!

Öl- vagy félöl számra, egészben vagy felvágva, házhoz szállítva a legjobb minőségű nem usztatott

bükkfa kapható

WERTHEIMER VILMOS

fűszer üzletében, Széchenyitér 7. szám

Egy egész öl fa 11 frt 50 kr.

Rögtöni elszállítás.

936. (15-20)

## Hazai gyermekjáték.

**NAGY KARÁCSONYI KIALLITÁS!!!**  
**Kováts P. és fiai**  
 cég üzletében.  
 Disznó, Nürnbergi áruk és Gyermekjátékokból  
**Feltűnő olcsó határozott árak.**  
 Különösen nagy választékban lesznek kiállítva:  
 Feltűnő és díszes babák. Mulategcsa  
 társas- és kő-építő játékok. Takték és Borostyánkő  
 pénzke DISZ-MÚTÁRGYAK.  
 Különlegesség: Reichert W. Berlini Sorail.  
 Zsardák hölgyora (Fett pudor.)  
**KARÁCSONYI DISZ.**

KOVÁTS P. és fiai  
 Kolozvár, főter 31.sz., br. Radák-ház.  
**Babákban legnagyobb választék.**

JURY TAG  
 BUDAPESTEN  
 1885.  
**MATUTSEK JÓZSEF**  
 Kolozvart, főter 17. sz.  
 21 EV ÓTA FENÁLLÓ CZIPESZ ÜZLETE.  
 Ajánlja minden idényre dusan ellátott  
**férfi-, női- és gyermek lábbeli**  
 nagy raktárát.  
 964 (7 \*)  
 Megrendelések  
 a legújabb  
 divat szerint  
 jó tartós  
 anyagból.  
 jutányos ár-  
 ban lehet  
 gyorsan és  
 pontosan  
 teljesíttetnek  
 Vidéki megrendelés beküldött mértékek esetleg visselt lábbeli minta után teljesíttetnek.

Van szerencsém úgy a helybeli, valamint a vidéki n. é. t.-cz. közönségnek tudomására hozni, hogy az eddig Kolozvartt

1518. (2-4)

## CSAPÓ SÁNDOR CZÉG ALATT

fennállott üzletemet a Nemzeti Szálloda helyiségéből az

ev. ref. status palotájában

(rég nagy-lábasház) áthelyeztem s azt egész ujjonnan berendezvén, e hó 30-án

## ORMÓS FERENCZ czég alatt

megnyitottam.

Tejes tisztelettel **ORMÓS FERENCZ.**

## BUTOR-RAKTÁRA

## SZÖLLÖSY és CSERNYÁNSZKY CZÉG ALATT

Kolozvart, Sétatér-utca 20. szám.

Tisztelettel ajánljuk a n. é. közönségnek 18 év előtt alapított, dusan berendezett butorkereskedésünket, melyből a legutolsó divat szerinti, mindennemű és izlésű lak-berendezéseket, átalakításokat jutányosan és jótállás mellett eszközünk.

Raktáron: kitűnő, száraz, különféle izlésű, fényezett és homályos fabutor

dús választékban: legjobb móddal készített, divatos töltött butorok, Thonet-féle töm. hajlitott munkák, izléses DISZARUK, VAS BUTOR, ESZTERGÁLT CZIKKEK, TÜKRÖK, legfinomabb LÓSZÓR-, AFRIQUE-, TENERIFÜ- és RUGANYOS MATRATZOK stb. stb.

„Különösen ujjonnan beszerzett HAAS-féle szöveteink-, szőnyegeink- és függönyeinkre hívjuk fel a n. é. közönség becses figyelmét.”

Évek hosszú során át fáradhatatlan buzgalommal és szakértelemmel vezetett üzletünk jó hírneve, biztosítékot nyújt t. vevőinknek, a szolid kiszolgálás irányában.

Kiváló tisztelettel: **SZÖLLÖSY és CSERNYÁNSZKY.**